

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної
освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

КОМУНІКАТИВНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і
спеціальної освіти

Протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Рекомендована література до курсу
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Комунікативний розвиток дітей дошкільного віку
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	другий (магістерський) рівень
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт Дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Спілкування як діяльність – складний, багатоплановий процес встановлення і розвитку контактів між людьми, що виникає на основі потреб і спільних дій та включає в себе обмін інформацією, сприймання та розуміння іншого. Як взаємодія суб'єктів через знакові засоби, спілкування викликано комунікативними потребами та спрямовано на зміни стану, світогляду, поведінки партнера.

Курс «Комунікативний розвиток дітей дошкільного віку» є складовою частиною підготовки студентів спеціальності «Дошкільне виховання» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

Навчальна дисципліна передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки магістрів дошкільної освіти в сфері комунікативно мовленнєвої діяльності дошкільника: оволодіння системою знань, необхідною для виховання мовленнєвої особистості дитини, своєчасного та ефективного опанування мовленням та мовою, як вагомим досягненням дошкільного дитинства, для здійснення комунікативномовленнєвої діяльності; оволодіння дитиною літературними нормами і культурою мовлення та спілкування.

Метою вивчення курсу «Комунікативний розвиток дітей дошкільного віку» є підготовка студентів до виконання основних професійних функцій у сфері комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.

Мета реалізується через цілі:

- надання студентам знань про теоретичні аспекти процесу спілкування;
- становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти;
- вивчення рівня сформованості мовленнєвої комунікації у дітей старшого дошкільного віку;
- підготовка до практичного здійснення формування мовленнєвої та комунікативної компетенції дітей в сучасних умовах дошкільного виховання;
- розробка та використання на практиці різних ігор та вправ на формування комунікативних навичок дітей дошкільного віку;
- вивчення, аналіз та узагальнення набутого практичного досвіду у закладах дошкільної освіти.

Компетентності:

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

Загальні компетентності:

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). .

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності спеціальності:

КС-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Програмні результати навчання:

ПР-16 Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи словесної майстерності педагога			
1.	1. Теоретичні аспекти процесу спілкування	ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.
2.	2. Розвиток комунікативних умінь та навичок дітей дошкільного віку	ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	Підготуватися до практичного заняття. Написати короткий виступ на запропоновану тему педагогом. Робота з текстами запропонованими педагогом.. Робота зі словником найпоширеніших слів та виразів, які часто неправильно вживаються в мовленні та їх аналіз. Написання есе з використанням того ч іншого стилю мовлення.

Практичні заняття		5	5	5	5	5	5	5	5	5								45	
КСР																		5	5
Екзамен																		50	50
Всього за тиждень		5	5	5	5	5	5	5	5	5								55	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Рекомендована література до курсу

Основна:

1. Борг Д. мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер.з англ.Н. Лазаревич. – харків : Вид-вл «Ранок» : Фабула, 2019. 304 с. <https://chitaka.com.ua/knigi/mystetstvogovoryty/>.
2. Гончаренко А.М. Розвиток мовленнєвої компетенції старших дошкільників. Київ : Світич, 2009. 128с.
- 3.Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція / Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. Київ : Видавництво, 2021. 26с.
- 4.Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І.Білан; за заг. ред. О.В.Низковської, Тернопіль «Мандрівець», 2017. 256 с.
- 5.Богуш А.М., Мовленнєва діяльність, мовленнєве спілкування, розвиток мовлення. Запоріжжя, 2011. 120с.
- 6.Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 62с.
- 7.Навчально-методичний посібник «Storytelling (Історії, які навчають) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/navchalno-metodicnij-posibnik-storytelling-istorii-aki-navcaut-205089.html>
8. Кушнір Р. Великий оратор. Дрогобич, 2013. 256 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Kushnir_Roman/Velykyi_orator_abo_iak_hovoryty_tak_schob_Vam_aploduval_y_stoiachy.pdf
9. Левчук І. П., Матящук Л. А. Основи культури мовлення : особливості, поради, роздуми : [навч. довід.]. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 164 с.
10. Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 263с.

Додаткова:

1. Борг Д. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. 304 с.
2. Бенера, В. Є. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей : навч.-метод. посіб. / В. Є. Бенера, Н. В. Маліновська. Київ : Слово, 2014. 382 с.
3. Денисенко О.І. Розвиток навичок комунікабельності у дітей дошкільного віку. Черкаси: ЧОПОПП ЧОР, 2012. - 32 с.
4. Ігрові заняття з розвитку мовлення. Середня група / Упорядник В.Сухар Харків : Ранок-НТ, 2008. 176 с.

5. Ігрові заняття з розвитку мовлення. Старша група / Упорядник В.Сухар Харків : Ранок -НТ, 2008. 176 с.
6. Піроженко Т. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника. Тернопіл Мандрівець, 2010. 152 с.
7. Придумай слово: мовні ігри для дошкільнят / В.Сухар. Харків : Ранок, 2011. 160 с.

Рекомендовані інтернет-ресурси:

8. Мова.info: про українську мову, лінгвістику і не тільки: www.mova.info
9. Нова мова: проект розвитку української мови: www.novamova.com.ua
10. Український правопис: www.pravopys.net
11. Словники он-лайн: www.rozum.org.ua

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, вул. Бандери, 1, каб. 301, https://kttmdiso.pnu.edu.ua 0687372044 ktmdo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Мацук Людмила Олександрівна Викладачі з закладів вищої освіти України та міжнародних закладів вищої освіти
Контактна інформація викладача	liudmila.matsuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються

	<p>5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP25_12_2020-1.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p> <p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).</p>

Викладач: _____ кандидат педагогічних наук, професор Мацук Л.О.